

OBRAZLOŽENJE

Izvješće o provedbi Programa zaštite zraka ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/16) je izrađeno na temelju odredbi članka 14. stavka 1. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18, u nastavku: Zakon) kojim je bilo propisano da o provedbi Programa upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša županije, Grada Zagreba i velikog grada izrađuje izvješće za razdoblje od četiri godine koje usvaja predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikog grada. Također, obveza izrade Izvješća određena je i u Poglavlju IX. istog Programa koje utvrđuje način praćenja njegove provedbe. Imajući u vidu navedeno, kao i to da se Izvješće odnosi na Program zaštite zraka ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu koji je izrađen i donesen temeljem Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18), predmetno Izvješće je izrađeno uz primjenu članka 106. stavka 1. novog Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 127/19) prema kojem se postupci pokrenuti po odredbama Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18) trebaju dovršiti po odredbama toga Zakona.

Izradi Izvješća o provedbi Programa zaštite zraka ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu za razdoblje od 2016. do 2020. (u nastavku: Izvješće) je prethodilo mišljenje dobiveno u svibnju 2020., od tada nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike, u kojem se ono očitovalo da postoji obveza izrade Izvješća, kako je propisano Zakonom o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18) temeljem kojeg je navedeni Program i izrađen.

Sukladno članku 14. Zakona, nositelj izrade Izvješća je upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša Grada Zagreba, odnosno Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša. Izvješće usvaja Gradska skupština Grada Zagreba.

Svrha izrade izvješća je praćenje ostvarenja ciljeva i mjera iz Programa prema utvrđenim prioritetima i aktivnostima i drugih dokumenata važnih za zaštitu zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena te za uvid u stanje kvalitete zraka na administrativnom području Grada Zagreba, koje pripada aglomeraciji Zagreb oznake HR ZG. Izvješće se izrađuje za razdoblje primjene Programa u trajanju od četiri godine (2016.-2020.). Obvezni sadržaj Izvješća propisan je člankom 14. stavkom 2. Zakona. Za izradu Izvješća korišteni su podaci dobiveni od nositelja mjera, godišnja izvješća o praćenju onečišćenja zraka te druge stručne podloge iz istoimenog elaborata ovlaštenika EKONERG - Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba .

Sukladno članku 16. Zakona i članku 14. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine 64/08), Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša je proveo savjetovanje s javnošću o Nacrtu prijedloga Izvješća o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu na mrežnim stranicama Grada Zagreba. Savjetovanje je trajalo od 12. travnja do 11. svibnja 2021. tijekom kojeg je javnosti bilo omogućeno da svoje mišljenje, prijedloge i primjedbe na Nacrt prijedloga Izvješća, zaključno do 11. svibnja 2021., upiše u knjige primjedbi izložene uz predmetni dokument u PU Trešnjevka, Park Stara Trešnjevka 2 i u predvorju zgrade Gradske uprave na Trgu S. Radića 1 ili u pisanom obliku putem Obrasca za sudjelovanje u savjetovanju dostave na adresu Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, Sektora za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom, Zagreb, Park Stara Trešnjevka 2 ili elektroničkom poštom na adresu: eko@zagreb.hr.

Tijekom savjetovanja nisu zaprimljena očitovanja, komentari, prijedlozi i/ili primjedbe javnosti.

Za usvajanje ovog Izvješća nije potrebno osigurati sredstva u Proračunu Grada Zagreba za 2021.

U Poglavlju 1: UVODNI DIO navode se osnovne informacije o Izvješću o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu u razdoblju od 2016. do 2020. godine (obveza izrade i usvajanja, svrha, sadržaj, pristup izrade), propisi kojima je regulirano područje zaštite zraka, zaštite ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama i međunarodni ugovori, opće informacije o gradskom području, topografski i klimatski podaci, vrsta i obuhvat mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka.

U Poglavlju 2: STANJE KVALITETE ZRAKA U IZVJEŠTAJNOM RAZDOBLJU obrađene su razine onečišćenosti zraka i kvaliteta zraka u razdoblju 2016.-2019., iskazan je trend onečišćenosti zraka u razdoblju od 2016.-2019. godine, analizirano podrijetlo onečišćenosti zraka (temeljem podataka iz Registra onečišćenja okoliša,

emisija izvora onečišćenja i pozadinskog onečišćenja), dana je procjena veličine onečišćenog područja i broja stanovnika Grada Zagreba izloženih onečišćenju zraka.

U Poglavlju 3: *OSTVARIVANJE MJERA IZ PROGRAMA ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA, UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U GRADU ZAGREBU* predstavljena je provedba; preventivnih mjera za očuvanje kvalitete zraka, kratkoročnih mjera (kada postoji rizik od prekoračivanja praga upozorenja i/ili praga obavješćivanja), mjera za postizanje graničnih vrijednosti (GV) za određene onečišćujuće tvari u zraku u zadanom roku ako su prekoračene, mjera za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja (SO₂, NO_x, HOS, NH₃, PM₁₀ i PM_{2,5}), mjera za smanjivanje emisija postojećih organskih onečišćujućih tvari (POO) i teških metala, mjera smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz sektora i djelatnosti koje nisu obuhvaćene sustavom trgovanja emisijskim jedinicama i ispunjavanja obveza ograničenja emisija stakleničkih plinova do visine nacionalne godišnje kvote, mjera za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabe obnovljivih izvora energije, mjera za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa, mjera prilagodbe klimatskim promjenama.

U Poglavlju 4: *OSTVARIVANJE MJERA IZ DRUGIH DOKUMENATA ZAŠTITE KVALITETE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA I UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA, OCJENU PROVEDENIH MJERA I NJIHOVE UČINKOVITOSTI U IZVJEŠTAJNOM RAZDOBLJU CILJEVI I PRIORITETI ZAŠTITE ZRAKA* predstavljene su mjere i aktivnosti iz Akcijskog plana poboljšanja kvalitete zraka na području Grada Zagreba, Godišnjih planova energetske učinkovitosti Grada Zagreba, Akcijskog plana energetski održivog razvitka – SEAP i Akcijskog plana energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba (en. Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP).

U Poglavlju 5: *PROVEDBA OBVEZA IZ MEĐUNARODNIH UGOVORA* dan je prikaz obveza Republike Hrvatske, koje proizlaze iz međunarodnih ugovora te iz punopravnog članstva u Europskoj uniji, koje se provode kroz nacionalne politike te, u tom smislu, ne postoji izravna obveza koja bi se odnosila na JLS-e i Grad Zagreb. Međutim, nacionalne obveze se propisima i programsko planskim dokumentima države prenose vertikalno do lokalne razine.

U Poglavlju 6: *PODACI O IZREČENIM KAZNAMA* Propisi koji uređuju zaštitu zraka određuju odgovornosti u području zaštite zraka, a Zakon određuje prekršajne odredbe i novčane kazane u slučaju kršenja odredbi propisa koji uređuju zaštitu zraka za pravne osobe i fizičke osobe - obrtnike te njihove odgovorne osobe, za odgovorne osobe u jedinicama područne (regionalne) samouprave, Gradu Zagrebu i velikim gradovima te za odgovornu osobu u Državnom hidrometeorološkom zavodu.

U Poglavlju 7: *PODACI O KORIŠTENJU FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I POBOLJŠANJE KVALITETE ZRAKA* dan je prikaz financijskih sredstava utrošenih za realizaciju utvrđenih mjera, s obzirom na podatke dobivene od nositelja provedbe mjera i izvor financiranja.

U Poglavlju 8: *PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA POSTOJEĆIH, ODNOSNO IZRADE NOVIH DOKUMENATA* prema kojem će Grad Zagreb nastaviti izvršavati obveze izrade novih dokumenata zaštite zraka ili izmjene i dopune postojećih, u skladu s propisanim obvezama.

U Poglavlju 9: *NAČIN OBJAVE* utvrđen je način objave ovog Izvješća.

U Prilogu 1: *OSNOVNE INFORMACIJE O MEĐUNARODNIM UGOVORIMA*

U Prilogu 2: *PROGRAM MJERENJA RAZINE ONEČIŠĆENOSTI ZRAKA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA*